

בְּאֵרָה שֶׁל תּוֹרָה

פּשׁט עֵיוֹן וּדְרָשׁ בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ וּפְנִינֵי הַשְּׁקֵפָה וּמוֹסֵר / נִכְתָּב וְנִעְרָךְ ב"ה ע"י הָרֵב רַאובֶן גּוֹלֵן

י"ל ע"י מוֹסְדוֹת "דְּרָכֵי תּוֹרָה" רַחוּבֹת (רַח"ה י"ג ש"ב) לְאוֹר חֲזוֹנוֹ וּמִשְׁנֵתוֹ שֶׁל מֶרֶן רֵבִינוֹ עוֹבְדֵיהַ יוֹסֵף זְצוּק"ל

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 054-8410805

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

©

גליון 770 השוון תשפ"ג שנה יז

העלון מוקדש לעילוי נשמת אורי יצחק בן הלה בבני ז"ל

פרשת וירא

טעם נוסף שמחמתו לא רצה אברהם אבינו להתרפא על ידי האבן הוא משום שמצות המילה היתה אחד מעשרה נסיונות שנתנסה בהם, ואם היה מתרפא מכח האבן לא היה נחשב הדבר שעמד בנסיון, שהיו אומרים העולם שהסכים לעשות ברית מילה מכיון שידע שמיד לאחר מכן יביט באבן ויתרפא. ולכן העדיף להמשיך לסבול מצער וכאב מתוך אהבת ה' ושמחה במצוה העצומה שקיים, והעיקר שיזכה לקדש שם שמים בכך, שיראו הבריות כיצד עומד בנסיון שנתנסה בו. ומידה כנגד מידה זכה, שה' ירפא אותו, שכיון שהוא המשיך לכאוב ולסבול לכבוד ה' גמל עמו ה' חסד ורפא אותו.

בכך סימל אברהם אבינו את היותו עמוד האמונה. האמונה שפיעמה בקרבו משחר נעוריו והפכה אותו למה שזכה להיות. ומכוחו הוטבעה בנו האמונה בה', הנוסכת בנו את הכוחות להכיל ולסבול כל צער ומכאוב ולקבל הכל באהבה.

לדגים אין ידים ורגלים

אחד התחומים שבהם עומד האדם במבחן האמונה יותר מכל הוא ענין הפרנסה. האדם בנפשו יביא לחמו, ובזיעת אפיו יאכל לחם, עמל ויגע מזריחה עד שקיעה ועד בכלל, כדי להביא טרף ומזון לביתו.

עצם ההשתדלות בענין הפרנסה גזירה היא, וחובה על האדם הממוצע, אך האמונה מזכירה לנו, ש"לא לחכמים הלחם", ולא החריצות והיגיעה וההשתדלות היתירה הם המביאות לנו כסף ופרנסה.

עלינו להיות דומים בכך לדגים שהם סמל של ריבוי וברכה. לדגים אין ידים ורגלים. ולמרות זאת לא חסר להם מאומה. ללמדך כי לא הידיים מביאות פרנסה, וגם לא הרגליים [רש"י בתחילת הפרשה מביא שהערבים היו משתחווים לאבק רגליהם, ומסבירים המפרשים שהם האמינו שההשתדלות שלהם וההליכה ברגליהם ממקום למקום למכור את סחורתם היא המביאה להם הצלחה], אלא רק האמונה בהשי"ת היא המביאה לאדם ברכה בהשתדלותו ובמעשי ידיו.

אמונה של גדלות

ובמסכת סוטה (מת, ב) דרשו "ר' אליעזר הגדול אומר, כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר אינו אלא מקטני

לימוד עם מזגן כן או לא?

"וישא עיניו וירא והנה שלושה אנשים נצבים

עליו" (יח, ב)

רש"י פירש "אחד לבשר את שרה, ואחד להפוך את סודם, ואחד לרפאות את אברהם".

והקשה רבינו שמשון חיים נחמני זיע"א בעל ה"זרע שמשון", מדוע המלאך נשלח לרפא רק את אברהם אבינו והרי כל ילידי ביתו נימולו גם הם, וכי כך עושים לבני לוי? וכי לא היו ראויים לזכות לרפואה בעבור המצוה שקיימו? ולא מצינו בשום מקום שהמלאך ריפא גם אותם.

אלא שהנה אמרו במסכת בבא בתרא (טז, ב) "ר' שמעון בן יוחי אומר, אבן טובה היתה תלויה בצווארו של אברהם אבינו שכל חולה הרואה אותה מיד מתרפא". וכאן בעצם טמונה התשובה לשאלה הנ"ל, כי בני ביתו לא היו צריכים מלאך שירפא אותם, כי נתרפאו על ידי שהביטו באבן הטובה שהיתה תלויה בצווארו של אברהם אבינו.

ברם, הקשה הזרע שמשון, שאם כן מתעוררת שאלה אחרת, והיא מדוע אברהם אבינו עצמו לא הביט באבן כדי שיתרפא מחוליו? ומדוע סבל צער וכאב לחינם?

ותירץ שאברהם אבינו לא רצה להתרפא על ידי האבן משני טעמים, האחד, כדי שיהיה לו שכר מצוה גדול יותר, שכן "לפוס צערא אגרא".

[ואף ש"אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס", כבר ביארו שהשכר הוא סימן ולא סיבה, כלומר שהצדיק לא עושה מצוה בשביל שכר גדול, אלא שהשכר הגדול מעיד שהמצוה גדולה יותר, והצדיק חפץ לעשות את מצוה היותר גדולה].

[וכעין זה נשאל הגר"ח קניבסקי זצ"ל על אדם שיכול ללמוד תורה בבית מדרש שיש בו מזגן או בבית מדרש שאין בו מזגן וחם שם, האם יקבל שכר יותר גדול אם ילמד היכן שאין מזגן או שכיון שהביא את הצער והקושי על עצמו לא ישתכר בכך.

והשיב הרב שאכן יהיה לו שכר גדול יותר שכן סוף סוף למד תורה בצער.

וקל וחומר כאן אצל אברהם אבינו שכבר היה בצער ולא שהכניס עצמו לכך (שהרי נצטווה לעשות כן) ולכן בודאי שהאפשרות שהיתה לו להתרפא על ידי האבן לא הפחיתה את שכרו].

אברהם בן גורג'יה סלה ז"ל
שלוש בן מרים יצחק ז"ל
יעקב בן יצחק ואיין סמואל ז"ל
גאולה בת רחל מעברי ע"ה

מרים בת יהודית סוזאנה ע"ה
אסתר בת חנה נינט בן שושן ע"ה
יוסף בן משה טובי ז"ל

חיים בן נעמי צנעני ז"ל
דוד בן שמחה אברהם ז"ל
נתן בן יחיא זכריה וסרמן ז"ל

סמואל סעיד בן השמש כהן ז"ל
אסתר בת רחמה אילוז ע"ה
שרה זיהרה בת דוד דהרי ע"ה

והוסיף שעליהם לבטוח בה' שיעשה את שלו וישלח להם אוכל גם מחר כמו ששלח היום. והוא אכן שלח... שכן למחרת שוב חזר המחזה על עצמו. הם הבחינו לפתע פתאום ביהודי שמתקרב לעברם ונושא סלים מלאים כל טוב, מנה ראשונה ומנה שניה. הוא הסביר שזה אוכל מחתונת בתו שהתבטלה עקב המלחמה. הם כבר הכירו את הסיפור... ונדמהו לראות כיצד ה' דאג להם שוב. הם ביקשו להתחיל לאכול אך הרב מבריסק עצר בעדם. הוא שאל את כולם, "האם מאן דהוא השאיר אתמול אוכל להיום למרות שהזהרתי שלא לעשות כן?".

כולם שתקו. הם לא הבינו את פשר הדבר. אך הרב לא וויתר ושאל שוב "האם מאן דהוא השאיר אתמול אוכל להיום???" ולפתע קם אחד הנערים ואמר "אני השארתי קצת לפתן".

ואז אמר להם הרב, "האם שמתם לב מה ההבדל בין אתמול להיום? האם הבחנתם איזה מאכל שאכלנו אתמול לא קיבלנו היום?". הם היו רעבים ולכן לא נתנו דעתם לכך, אך הרב מבריסק שהבחין בכך ביאר ופירש להם את דבריו, "היהודי שהביא לנו אוכל אתמול הביא גם לפתן, אך היום הקב"ה לא שלח לנו לפתן. ומשכך הבנתי שכנראה מישהו דאג והשאיר לפתן כדי שיאכל ממנו היום, וברגע שיהודי דואג מה יאכל מחר הקב"ה כבר לא שולח לו את מה שביקש ורצה...".

הוי אומר, שאם אתה דואג אז בורא עולם לא דואג לך, הוא אומר, אם אתה דואג ולא סומך עלי, אז תדאג לעצמך ותסתדר לבד... אך אם אתה שם יהבך ומבטחך בה', ואינך דואג, אזי אומר הקב"ה אם אתה כזה בעל אמונה ובוטח בי ואינך דואג, אז אני דואג לכל חסרונך ומעניק לך מזונות ופרנסה וברכה וכל טוב.

כמה גדולה היא אם כן החובה שלנו להעמיק את אמונתנו בהשי"ת, לדבר אמונה, לחיות אמונה, לנשום אמונה. וככל שנאמין בהשי"ת ונסיר דאגה מלבנו, כך הוא ית' ישא אותנו על כפיו וימלא כל משאלות לבנו לטובה.

אמנה". כלומר שהאמונה שלו אינה אמונה של גדלות, היא אינה אמונה שלימה ומוחלטת בהשי"ת, אלא אמונה של קטנות, מאמין ולא מאמין.

וביאר מו"ר הגה"צ הרב יוסף מיכאל אברג'ל זצ"ל, שהנה אדם זה בטוח שיחיה מחר וכל דאגתו היא שמא לא יהיה לו אוכל מחר. ולכאורה מדוע פשוט וברור לו שיחיה? אלא שבוה הוא סמוך ובטוח שבורא עולם יתן לו חיים. ואם כן בודאי שהוא מקטני אמנה, שכן לתת חיים זה דבר גדול הרבה יותר מלתת מזונות, ואם ה' יתן לך מחר חיים מדוע שלא יתן לך גם פרנסה???

אל תדאג! בורא עולם ישלח לך לפתן גם מחר!

והנה הקשה רבינו יוסף חיים זיע"א בספר בן יהודע, מדוע אמרו "מי שיש לו פת בסלוי", וכי מי שאין לו פת בסלוי לא צריך שיהיה לו בטחון בה' שלא לדאוג מה יאכל מחר? ותירץ, שחז"ל התבטאו כן כדי לומר לנו שמדובר באדם שיש לו פת בסלוי גם עבור מחר, אלא שהוא דואג שמא לא יהיה לו מחר לפתן ללפת בו את הפת, ולכן אמרו שהוא מקטני אמנה, שכן יש לו להאמין שמי שנתן לו את הפת יתן לו גם לפתן.

כשפרצה מלחמת העולם השנייה ברחו היהודים רבים לעירות בחשבם שדבר זה יציל אותם. בני ביתו של הרב מבריסק שאלו אותו כיצד עליהם לנהוג, והוא השיב שעליהם לברוח לעיר אך לא יקחו איתם אוכל כלל וכלל ויבטחו בהשי"ת שיזמין להם אוכל.

ואכן למחרת בהיותם ביער הם ראו לפתע יהודי שבידיו היו סלים מלאים כל טוב, מנה ראשונה מנה עיקרית ואפילו לפתן. הוא סיפר להם שזהו חלק מהאוכל שהכינו עבור חתונת בתו, אך מחמת המלחמה החתונה לא התקיימה והוא מחפש יהודים שיאכלו את האוכל.

הרב מבריסק חקר ודרש אודות כשרות האוכל, ולאחר שהתברר שהכל כשר למהדרין מן המהדרין, אכלו כולם מהאוכל והודו לה' ששלח להם מזון עד למעבה היער. הרב הורה לכולם לאכול את הכל ולא להשאיר מאומה למחר. הוא הזכיר להם את דברי הגמ' הנ"ל ש"כל מי שיש לו פת בסלוי ואומר מה אוכל למחר אינו אלא מקטני אמנה",

"קול ראובן"

קו התוכן של הרב ראובן גולן. מאות שיעורים והרצאות במגוון נושאים, הלכה מוסר ופרשת השבוע. חובות הלבבות. קו החיזוקים, ועוד. מספר ישר לשיעורי הרב בטל' 0733-71-81-56

ספר התניא

מדי יום שני בשעה 20:00 מתקיים שיעור בספר התניא ב"דרכי תורה" (בבית המדרש העליון) עם הרב אליהו יחזקאל שליט"א

"אבות ובנים"

מדי מוצ"ש לימוד אבות ובנים ב"דרכי תורה" בשעה 18:30. חידון פרסים וממתקים.

שיעור לנשים

ב"ה נפתח שיעור חדש ומרתק לנשים עם מיטב הרבניות, בהלכה מוסר והשקפה.

השיעור מתקיים מדי יום שני בערב בשעה 20:00 בביהמ"ד "דרכי תורה" (רח' חי"ש 12 רחובות).

"דרכי תורה- דברים טובים קורים כאן!"

זמני התפילות ב"דרכי תורה"

שבת קודש פרשת וירא

מנחה גדולה - 12:15
שירת הבקשות - 20:00
מנחה ערב שבת (קרבנות) - 16:20
הדלקת נרות - 16:24
שחרית מנין נץ (קרבנות) - 5:15
שחרית מנין א' (קרבנות) - 8:00
מנחה מנין א' (קרבנות) - 13:00
תהלים לבנות - 14:15
תהלים לבנים - 15:00
שיעור גמרא מסכת ברכות - 13:30
שיעור בהלכות שבת - 15:00
שיעור פרשת השבוע - 15:30
מנחה מנין ב' (קרבנות) - 15:45
שיעור סגולת "זרע שמשון" - 17:15
צאת השבת - 17:15
ערבית מוצ"ש - 17:25
רבינו תם - 17:48
"אבות ובנים" - 18:30

העלחה וברכה

לגב' טליה גלינה בת אברהם
אבינו ושרה אמנו תחי'

רפואה והעלחה

לאעזם בת שרה ישעיהו תחי'
נאוה ליאורה בת רחל תחי'
חיה בת סימה תחי'
יריב בן חיה חיז'

לעי"ג

הגאון העצום
הרב משה לוי זצוק"ל